

20.3.2024

Helsingin kaupunginmuseon lausunto Herttoniemen Fastholman ja teknisen huollon asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2022-010437 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt Helsingin kaupunginmuseolta lausuntoa Fastholman ja teknisen huollon asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaavan suunnittelualue sijaitsee Länsi-Herttoniemessä. Helsingin kaupunginmuseo lausuu asiasta arkeologisen kulttuuriperinnön kannalta.

Fastholmassa sijaitsee kaupungin käytössä oleva lumen vastaanotto-paikka sekä varastointikenttiä. Toiminnalle ollaan hakemassa toimenpidelupaa kaavan valmistelun ajaksi. Tavoitteena on vakiinnuttaa ja laadullisesti parantaa lumenkäsittelyä alueella. Nykyistä lumen vastaanoton toimintaa on tarkoitus kehittää niin, että alueen pohjarakenteita, pinnoitetta, valaistusta ja hulevesien käsittelyä parannetaan. Lumen vastaanoton lisäksi alueelle suunnitellaan rinnakkaiskäyttöä, kuten maa-ainesten välivarastointia, kierrätystä ja jalostusta. Fastholman niemen kärjessä sijaitsevan vapaa-ajan käytössä olevan rakennuksen tonttirajat selvennetään. Alueella sijaitsevat ulkoilureitit sovitetaan yhteen alueen muiden reittien kanssa.

Asemakaavan suunnittelualueen pohjoisreunassa sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) perusteella rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös Tukikohta 1914:rata (tunnus muinaisjäänösrekisterissä 1000030752), joka on ensimmäisen maailmansodan linnoitustöihin liittyvän kapearaitaisen kenttäradan ratapenger. Rata on alkanut lännessä Fastholmassa Vanhankaupunginlahden rannasta ja on jatkunut noin 560 metrin matkan itään Rajakallion eteläpuolelle, pohjois–etelä suuntaisen tien vierelle. Penger on rakennettu metsää kasvavan ja usein tulvivan kosteikkoalueen poikki. Radalla on kuljetettu rakennusmateriaaleja Rajakalliolle 1914 rakennettuun linnoitteeseen. Radan kiskot on poistettu. Ratapenger erottuu edelleen maastossa ympäristöään noin puoli metriä korkeampana ja 3 m leveänä, suoraviivaisena penkereenä. Sen keskikohta on jäänyt täyttömaan alle ja penkereen keskikohdan poikki on kaivettu myöhemmin oja.

Helsingin kaupunginmuseo on päivittänyt muinaisjäänöksen tietoja muinaisjäänösrekisteriin ja muokannut kohteen aluerajausta muinaisjäänösrekisterin paikkatietokantaan viimeksi 18.3.2024. Asemakaa-

20.3.2024

vaan muinaisjäännösalue tulee esittää piste- tai katkoviivarajauksella ja käyttää osa-aluemerkintää sm. Aluemerkintöihin liitetään määräys: ”Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä Helsingin kaupunginmuseon lausunto.”

Suunnitelmassa Fasholman lintutornilta itään merkitty pitkospuupolku ylittää ratapenkereen linjan. Mikäli ylityspaikka sijaitsee sellaisella kohdalla missä ratapenger on edelleen näkyvässä, tulee se toteuttaa siten, etteivät pitkospuut tukeudu penkereeseen. Ylityspaikkaa lukuun ottamatta pitkospuupolkua ei saa muissa kohdissa rakentaa ratapenkereen päälle. Pitkospuupolku on suunniteltava lisäksi siten, ettei pehmeälle maaperälle perustetulle, eroosioherkälle ratapenkereelle synny epävirallista kulkureittiä.

Lumen vastaanottoaikan ja varastointikentän hulevesien ojitus tapahtuu suunnitelman mukaan jo olemassa olevan ojan kautta, joka on aikanaan kaivettu ratapenkereen poikki. Vastaanottoaikalle ja varastointikentille kohdistetut parantamistoimet eivät aiheuta uhkaa muinaisjäännöksen säilymiselle.

Lisätiedot

John Lagerstedt, tutkija, puhelin: 310 28328
john.lagerstedt(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Tiedoksi

Museovirasto